

PROTOKOLL

Företagarrådet

Företagarna Umeå - Styrelse

12 november 2025 | 08:00 - 10:00 (GMT+01:00)

Björnvägen 11 (World of Boardgames)

1. Inledning Företagarna & Umeå kommun

Vlora Ramadani, ordförande Företagarna

Peter Öystilä, Näringslivsutvecklare Umeå kommun

Lokalvärd Victoria Söderberg, Café Victoria och Måns Andersson, World of Boardgames

2. Status Umeå kommun

Hans Lindberg, ordförande Kommunstyrelsen (KSO)

Inledning där Hans berättar om hans egen bakgrund inom måleri och koppling till fastigheten där lokalvärdarna håller till. Läget i Umeå handlar om...

- ... försäljningen av driften för Wasaline till Stena Line som erbjuder stordriftsfördelar och möjligheter när det handlar om t ex kompetens och vätgas. Affären innebär att Stena Line hyr färjan i tio år inledningsvis.
- ... säkerhetsläget i området där Östersjön är ett nyckelområde och där "korridorerna" blir viktigare. Detta innebär möjligheter för både offentlig och privat sektor i östlig och västlig riktning. När Arktis blir en till "Suez-kanal" får Norrland en starkare position. Civilt försvar och robusthet är följdfrågor som kommunen arbetar med.
- ... beredskap för ett krig i regionen är en fråga som växer och som kan komma att omfatta större delar än norra Sverige - även norra Finland. Hans avslutar med "Umeå ska vara ett centrum för tillväxt - också i tråkiga tider, och helst alltid såklart".

3. Prioriterade frågor

Hur arbetar Umeå kommun med planering och resurser för yrkeshögskolor? Fortsatt 3.1 diskussion utifrån företagarrådet 12 september på IKSU där vår rektor, Tora Holmberg, deltog.

Anna inleder med att kommentera hur det går till att starta yrkeshögskola och att förberedelserna tar nära två år. Ansökan godkänns av myndigheten för yrkeshögskolan. Ansvarig inom kommunen är Annika Svensson (enhetschef) som man gärna får kontakta. Det är dock inte alltid Umeå kommun som är bäst lämplig som utbildningsansvarig.

Peter lägger till behålla-perspektivet och vikten att skapa förutsättningar för både omställning och kompetensutveckling. Samspelet med företagen är viktigt och handlar om att kunna erbjuda t ex praktikplatser.

Företagarna Martin ställer frågan om hur tidplanen för bilmekanikers yrkesutbildning ser ut.

Hans berättar om ett företagärbesök där bilbranschen, på samma sätt som teknikbranschen, gått samman. Programrådet kommer att ta upp detta om ett par veckor för att ta frågan vidare. Anledningen till att arbetet dragit ut på tiden är att Dragonskolan inte haft resurser att köpa maskiner och nödvändiga resurser. Fordonsutbildning i Umeå har dessutom inte varit aktuell tidigare för att undvika konkurrens med Vännäs där utbildningen erbjuds sedan tidigare.

Anna fortsätter och berättar om hur arbetet går till med att starta yrkesutbildningar. Trots goda spaningar och gott samarbete poängterar hon att det ställs stora krav på engagemang och delaktighet från näringslivet för att starta en utbildning. Här önskas mer samarbete framgent.

Hans menar att det behövs mer pengar i systemet för att smörja näringslivet, kanske behöver staten paketera omställning och kompetensutveckling istället för att endast arbeta med en specifik grupp. Arbetsförmedlingen behöver kanske stöpas om och arbeta med fler grupper än arbetslösa helt enkelt.

Företagarna Sara berättar om en tidigare yrkeshögskoleprogram för besöksnäringen i Skellefteå. I efterhand tänker hon att vissa kurser hade kunnat samordnas genom branschöverskridande generella kurser för att möjliggöra yrkesutbildningar över tid.

Företagarna Lars berättar om ett gott exempel där OF Bygg har erfarenhet av att Vindelns innovationscenter och den nya yrkeshögskoleutbildningen Byggnadsvårdingenjör i Umeå. Insikt om att det viktiga är att hitta områden som lockar - antingen jobbmöjligheter eller lustfyllda inriktningar.

Företagarna Vlora avslutar med att summera hur viktigt det är att sprida kunskap också om hur processen fungerar. Nästa steg är att bilbranschen samlar sig och att mötet i programrådet genomförs enligt plan om två veckor. Frågan om hur vi kan vara proaktiva i större utsträckning återstår.

Hur arbetar Umeå kommun med att stärka besöksnäringen ur ett transport- och infrastrukturperspektiv? Vi ser goda exempel från andra delar av Norrland där man i
3.2 **högre utsträckning satsar på och investerar i marknadsföring på regionalt plan**
sektorer emellan.

Peter inleder med att berätta om hur Umeå är beroende av goda kommunikationer, särskilt för en stor mötesindustri. En oro finns för det svenska inrikesflyget, vilket är under stark press. Det behöver inte vara dåligt att färre flyger inrikes men det påverkar oss här i norr. Tid och kraft, särskilt från Anna Olofsson, läggs på denna fråga. Just nu ser vi en ökning i trafiken. Bulken för Umeå är vår mötesindustri och bokningsläget kommande 1,5 år ser väldigt bra ut. Samtidigt ökar konkurrensen i staden och arrangörsstrukturen skiljer sig från andra delar av landet. En del av ombildandet av Visit Umeå handlar om att ta ett större ansvar för produkt- och platsutvecklingen. Vi kommer att behöva stötta enskilda anläggningar och hitta fler unika anläggningar som kan lysa starkt internationellt med sin produkt, t ex som Granö Beckasin i Vindeln.

Hans berättar om inventeringen av Västerbottens kommuner där man ser stor oro över hur anslutningar till inlandskommuner ska ske. Alla trafikslag behöver förbättras, inte bara flyget. Vårt sätt att bidra till minskade utsläpp med 3-4% för Sverige kommer att handla om att säkerställa produktionen av fossil fritt flygbränsle på Dåva. För att vara attraktiva behöver vi kunna erbjuda resor där fler trafikslag ingår.

Företagarna Bedros berättar om koncernen som även har representanter i Restaurangrådet där man lyft olika frågor genom åren till tjänstemän. Nästa steg är att ta fram ett förslag om öppettider till alla i rådet som förhoppningsvis kan testas under en begränsad period.

Företagarna Peters medskick är att Umeå bör sticka ut mer på besökssidan - evenemang. En kommun som gör det bra är Linköping där man har behov av att fylla evenemangsarenan. Upplevelsen är att mandatet är starkare, organisationen tydligare och att kommunen är med och tar risk. Lagarna är samma men reglerna ser annorlunda ut jämfört med Umeå. Det är en inställningsfråga om hur man väljer att prioritera.

Hans kort om hur Umeå har prioriterat och hur man stöttar staden genom olika event såsom rally, en satsning som i framtiden kan komma att ersättas av annat eller andra evenemang.

Företagarna Sara om behovet av att stärka upp nöjesbenet. Mindre event såsom träningscuper stärker besöksnäring den här tiden på året. Medskick om att säkerställa alla aktörers egna resepolicyer. Fråga från TUI kommit vår väg, då Finland är fullbokat, vilket ställer stora krav på om vi är tillräckligt exportmogna, lärdomen är att vi behöver rikta om från affärsstarka till mer leisurevänliga med coolcation som trend. Här blir plattform för samverkan viktig, som nya Visit Umeå.

Företagarna Ulf tar upp frågan om hus- och husvagnsplatser då ställplatser är för få.

Peter bekräftar bristen av ställplatser året runt då potentialen är stor. Exakt vart frågan är just nu är oklart.

Beslut om att kommunkollegan Fredrik Lönneborg återkopplar om ställplatser till Företagarrådet i frågan.

3.3 Vad kan Umeå kommun berätta om dem konkreta industrisatsningarna i form av tidplan, arbetstillfällen och tänkbara effekter? Vi som företagare vill ha information för att kunna rusta oss och bidra på bästa möjliga sätt. Se oss som ambassadörer för nya satsningar och för det behöver vi vara informerade.

Thomas inleder med att berätta om processerna generellt. Fredrik som är kommunens Etableringschef berättar om dialogen med Kaunas Metal som befinner sig i ett tidigt skede med sikte på 2030. Estimatet är att fabriken kommer att behöva ca 300 anställda. Fredrik vid Umeå Kommunföretag (UKF) berättar om Liquid Wind där avtal finns med Umeå Energi för en elektrobränsleanläggning. Först ut är sorteringsanläggning. Förhoppningen är att byggstart sker 2026 och senast 2027 dock beror allt på tillstånd.

Investeringar i järnväg har också gjorts för att kunna dra räls till Dåva, Eco Industrial Park. Dialog med Svenska Kraftnät pågår också för att kunna skapa bättre förutsättningar framåt. Ibland långa

ledtider samtidigt som vi lyckas hålla bra tryck, det gör vi genom att träffas varannan fredag då vi håller varandra uppdaterade.

Företagarna Lars frågar om tidplan. Efter besök på SSAB ser jag hur många arbetstillfällen som kommer att skapas. Finns det scenarier vad gäller befolkningsökning eller sker det genom kanabalisering norrländska kommuner emellan? Det kokar ner till att bostäder behövs för arbetare att bo och leva. Vision och mål i tid krävs eftersom bostadsbyggande tar tid.

Företagarna Martin önskar ett forum där näringslivet bjuds in för mer och fördjupad info ett par tillfällen per år.

Peter berättar om hur statistiken ser ut för Umeå som visar att bredden är viktigast, tillväxt i befintliga företag är starkare och viktigare än nyetableringarna som man mer bör se som grädde på moset. Umeå har haft samma utveckling som t ex Uppsala och delvis Luleå.

Hans bekräftar vikten av att gasa för framtida tillväxt. Färre barn föds vilket innebär att tillväxt sker av att fler flyttar hit och täcker upp för minskat barnafödande. I Umeå behöver vi göra det tillsammans och bättre än andra. Det är precis nu vi ska gasa eftersom vi ser den här tillväxten utan barack-byar som Skellefteå och för det behöver vi samlas.

Janet berättar om den senaste analysen för antagandet om bostäder som kom för ett par veckor sedan. Oro finns för kommande fyra år då byggstarter varit för få, detta innebär att 500 bostäder per år är för få. Faktiskt behov om 900 bostäder per år innebär ett planeringsbehov på 2000. Tillsammans med universitet analyserar vi nu trender i ansökningssiffrorna. Vad är det som gör att vi i denna undersökning kommer på första plats och presterar bäst på bredden och är bättre än toppuniversitet som KI och Chalmers? Vi vet att det bland annat handlar om att säkerhet och fritid placerar Umeå högt.

Beslut om att återkomma till denna punkt om tillväxtprognoser i mer komprimerad version, kanske som ett tema för Umeåsnack.

4. Övriga frågor

Peter Öystilä intervjuar Elin Pietroni, Stadsdirektör Umeå kommun

- Hur känns det på jobbet? Bra, tre månader nu.
- Vad är din viktigaste fråga? Tillväxt som helhetsfråga för kommunen.
- Vad är din reflektion efter dagens Företagarråd? Frågor som rör både lång och kort sikt.

Notera! Kommande Umeåsnack den 27/11 handlar om Fastighetsbranschen där Newsec presenterar en färsk analys av läget i staden.

5. Summering

Vlora och Peter summerar kort dagens samtal som innehållit mycket med slutsatsen att taket är högt och att man ibland bara behöver förstå processen.

Kom ihåg att vi vill bli fler företagare i Företagarrådet, tipsa andra medlemmar att kontakta Vlora eller Erica.

6. Nästa Företagarråd

Den 18 feb 2026, Sigma, Västra Esplanaden 2B